

บทที่ 6

ตัวเจิง พยัญชนะ

ตัวเจิง หรือ อักษรเจิง (เจิงตัวอักษร) ในภาษาอะแมร์ แปลว่า ขา หรือตัวล่าง เป็นตัวพยัญชนะที่นำไปเขียนข้างล่าง หรือเขียนใต้พยัญชนะตัวอื่น ๆ พยัญชนะทุกตัวของภาษาอะแมร์ล้วนมีตัวที่เป็นเจิง เวลาเขียน หรือสะกดเป็นคำควบกล้ำ ซึ่งเป็นพยัญชนะตัวที่ 2 จะต้องเขียนในลักษณะเป็นเจิงเพื่อให้ทราบว่า การอ่านคำนั้นให้ออกเสียงควบกัน โดยไม่จำเป็นต้องเขียนเรียงกันเหมือนภาษาไทย ภาษาอะแมร์สามารถใช้ตัวอักษรเจิงซ้อนกันได้ถึง 2-3 ตัว แล้วออกเสียงควบกล้ำเจิงทั้ง 2-3 ตัวนั้น ตามลักษณะของเสียงอโฆมะ และโฆมะ

รูปพยัญชนะตัวเจิง

	1	2	3	4	5	
วรรค ก	ก	อ	ค	ฝ	ง	
คำอ่าน	กอ	คอ	โก	โค	งอ	
วรรค จ	จ	ช	ฉ	ญ	ญ	
คำอ่าน	จอ	ชอ	โจ	โช	ญอ	
วรรค ฉ	ค	ช	ฉ	ญ	ญ	
คำอ่าน	คอ	ทอ	โต	โท	นอ	
วรรค ต	ค	จ	ช	ญ	ญ	
คำอ่าน	คอ	ทอ	โต	โท	โน	
วรรค ป	ฝ	ญ	ค	ก	น	
คำอ่าน	บอ	พอ	โป	โพ	โม	
เศววรรค	ง	อ	จ	ญ	ญ	ช - ญ
คำอ่าน	โย	โร	โล	โว	ซอ	สอ ออ

ใฉีฉ (เจิง) หรือเจิง เป็นรูปหนึ่งของตัวพยัญชนะ พยัญชนะอะแมร์แทบทุกตัวจะมีการเขียนตัวเจิง ยกเว้น ตัว ฉญ เพราะมีเจิงรวมอยู่ด้วยแล้ว เจิงบางตัวเขียนเหมือนตัวพยัญชนะปกติ เพียงแต่ตัวเล็กกว่า

เพื่อให้ง่ายแก่การนำไปวางไว้ได้พยัญชนะอื่น และจำได้ง่ายขึ้น จึงบางตัวเขียนลดรูป เพื่อให้ง่ายแก่การนำไปประสมคำ

รูปพยัญชนะตัวเต็ม และตัวเจิง

แถว	1	2	3	4	5			
วรรณ ก	ក	ខ	គ	ឃ្ម	ង			
วรรณ จ	ច	ឆ	ជ	ឈ្ម	ញ ញ			
วรรณ ฎ	ដ	ផ	ត្រ	ឈ្ម	ឃ្ម			
วรรณ ด	ត	ថ	ទ	ធ	ឌ			
วรรณ ป	ប្រ	ផ	ត	ក	ម			
เศษวรรณ	ឃ្ម	ថ	ល	រ	ស	ហ	ង	អ

ข้อควรจำ 1 ในการอ่าน ต้องอ่านพยัญชนะตัวต้นหรือตัวเต็มก่อน แล้วจึงตามด้วย พยัญชนะตัวเจิงที่อยู่ข้างใต้ เช่น

ក	อ่านว่า	กอ	เจิง	กอ
ល	อ่านว่า	โล	เจิง	โล
ត	อ่านว่า	ตอ	เจิง	บอ

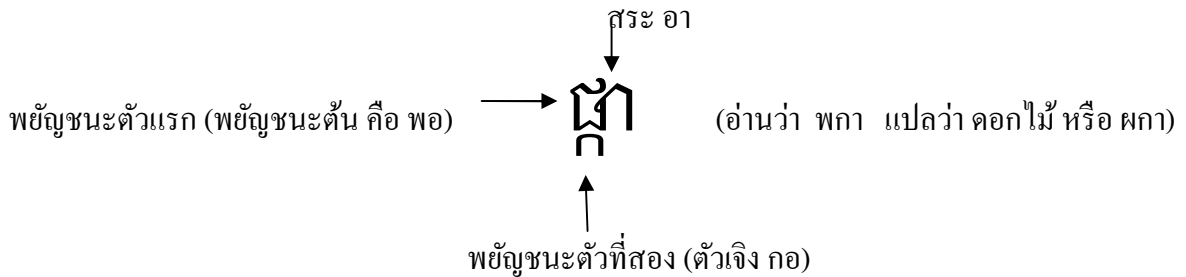
ข้อควรจำ 2 คือ ตัว ញ (โญ) สามารถเขียนตัวเจิงได้ 2 แบบ คือ

ញ และ ញ ขึ้นอยู่กับประเภทของคำนั้น เช่น

ផ្ទៃ	พอ เจิง โญ สระ เออ	อ่านว่า พญเอ	แปลว่า ฝา
កិត្តិញ	กอ ตอ- เจิง ตอ โญ- เจิง โญ อู	อ่านว่า กัตถุญญ	แปลว่า กัตถุญญ

วิธีการเขียนตัวเจิง

การเขียนตัวเจิงของภาษาอะแมร์ เป็นวิธีการเขียนคำควบกล้ำ คือ การเขียนที่มีพยัญชนะ 2 ตัว ซึ่งมีพยัญชนะตัวแรกและพยัญชนะตัวที่สอง ทั้งนี้ใช้สระ 1 ตัวร่วมกัน ตัวเจิง คือตัวพยัญชนะตัวที่สองของคำควบกล้ำ ดังตัวอย่าง

การเขียน

พยัญชนะตัวแรก (พยัญชนะต้น) เขียนตัวเต็ม

พยัญชนะตัวที่สอง (ตัวเจิง) เขียนเป็นตัวเจิง (ตัวที่ลดรูป)

การเขียนเป็นตัวเจิง ให้เขียนไว้ได้พยัญชนะตัวแรก การเขียนแบบนี้ภาษาอะแมร์เรียกว่า การเขียนแบบ “ฝากเจิง” หรือ **ផ្លែ ជើង** (พญอ เจิง) การจะเขียนตัวเจิงได้ถูกต้อง จะต้องจำตัวเจิงให้ได้

หลักการอ่านพยัญชนะประสมเจิง

วิธีการอ่าน พยัญชนะประสมตัวเจิงที่เป็นพยัญชนะอโหมะ (ชุด ออ)

1. เจิงของพยัญชนะ อโหมะ ที่อยู่ได้พยัญชนะ อโหมะ เสียงที่ออกมาจะเป็นเสียง อโหมะ เหมือนกัน ดังตัวอย่าง

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
ផ្លែ	ซอ เจิง กอ แอ	ชแก	สุนัข
ក្តៅ	กอ เจิง คอ เฮา	กเดา	ร้อน
ស្តាប់	ซอ เจิง คอ ออ บอ (៉)	ชด๊ับ	สดับ, ฟัง
ក្បួត	กอ เจิง บอ ออ คอ (៉)	กบ็อด	กบฏ
ផ្លឹង	ซอ เจิง ออ เออะ โง	ชเอิง	กระดุก
ប្តូន	บอ เจิง ออ โอ โน	ปโอน	น่อง

2. วจิงตอ ្ក มักใช้กับพยัญชนะ ខ ជ ស มีที่ใช้ไม่มากนัก สามารถนำไปเขียนทับศัพท์เพื่อรักษาเสียงเดิมของคนได้ ให้ออกเป็นเสียง อโฆษะ เช่น

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
ខ្ពតិ	คอ เจิง ตอ ออ ตอ	คคือค	แม่ไกร่องเมื่อจะออกไป
ផ្កិល	ฟอ เจิง ตอ เออะ โล	ฟเติล	ขันน้ำ
ស្កង់	ซอ เจิง ตอ โง (៉)	ซต้อง	แพง, รัาน

3. วจิงตอ ្ក มักจะอยู่ได้พยัญชนะ กิ ฌ ษ ฌ ษ และ ស มีใช้มากในภาษาเขมร และใช้เมื่อเขียนทับศัพท์คำภาษาต่างประเทศ ให้ออกเป็นเสียง อโฆษะ เช่น

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
ក្លាម	กอ เจิง คอ อา โม	กคาม	ปู (นาม)
ឆ្កោ	ซอ เจิง คอ โอ	ชโค	ปลาชะโด
ប្លឹ	บอ เจิง คอ เอีย	ปเคีย	สามี
ផ្កើម	ฟอ เจิง คอ เออ โม	ฟเคม	ประเคิม, เร็ม
ម្កាយ	โม เจิง คอ อา โย	มคาย	แม่
ស្កាំ	ซอ เจิง คอ อាំ	ซคាំ	ขวา

4. วจิง ្ក (คอ) ្ក (บอ) ្ក (ฮอ) และ ្ក (ออ) เมื่ออยู่ได้พยัญชนะ ល ให้ออกเสียงเป็นเสียง อโฆษะ เช่น

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
ល្កោន	โล เจิง คอ โอ โน	ลโคน	ละคร
ល្កែង	โล เจิง บอ แอ โง	ลเบง	ของเล่น
ល្កង	โล เจิง ฮอ โอะ โง	ลชง	มะละกอ
ល្កិត	โล เจิง ออ เออะ ตอ	ลเอิต	ละเอียค

5. วจิง ្ក (คอ) ្ក (คอ) ្ក (จอ) ្ក (ซอ) ្ក (ฮอ) และ ្ក (ออ) เมื่ออยู่ได้พยัญชนะ ម ให้ออกเสียงเป็นเสียง อโฆษะ เช่น

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
ម្នាក់	โม เจิง กอ อา กอ (៉)	มกัก	มะกอก
ម្នាង	โม เจิง กอ อา โง	มคาง	หนึ่งข้าง, ข้างหนึ่ง
ម្ចាស់	โม เจิง จอ อา ซอ (៉)	มจัส	เจ้าของ
ម្សៅ	โม เจิง ซอ เอา	มเซา	แป้ง
ម្ហូប	โม เจิง ฮอ โอ บอ	มโสบ	อาหาร, กับข้าว
ម្ហូម	โม เจิง ฮอ ฮอ โม	มออม	ผักมะออม

วิธีการอ่าน พยัญชนะประสมตัวเจิงที่เป็นพยัญชนะโฆษะ (ชุด โอ)

1. เจิงของพยัญชนะ โฆษะ ที่อยู่ได้พยัญชนะโฆษะ เสียงที่ออกมาจะเป็นเสียง โฆษะ เหมือนกัน ดังตัวอย่าง

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
ភ្នាប់	โพ เจิง โจ เอีย บอ (៉)	พจ๊วบ	ติด, เชื่อม
ភ្នំ	โพ เจิง โน อุม	พนุ้ม	ภูเขา
ឃុំ	โค เจิง โม อุม	คมูม	ฝั่ง
គ្មាន	โก เจิง โม เอีย โน	คเมียน	ไม่มี
គ្រូង	โก เจิง โร โอ โง	โกรง	ครอบครอง, คุ้มครอง

2. เจิง ក្អ (โก) ក្អ (โจ) ក្អ (โต) และ ក្អ (โป) เมื่ออยู่ได้พยัญชนะ กิ ខ ฌ ថ ជ และ ស ให้ออกเสียงเป็นเสียง โฆษะ ดังตัวอย่าง

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
ក្អ	กอ เจิง โต อุม	กตุม	ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง
ខ្លះខ្លាយ	คอ เจิง โจ เอียส-คอ เจิง โจ เอีย โย	คเจียส-คเจียโย	ฟุ่มเฟือย
ខ្លឹម	คอ เจิง โต ฮี โม	คตีม	กระเทียม
ឆ្នាំឆ្នង	ซอ เจิง โก ฮ้วม-ซอ เจิงโก ฮ้ว โง	ชก้วม-ชก้วง	ผิดพลาด
ផ្ទាល់	ทอ เจิง โป เอีย โล (៉)	ทป๊วล	แก้ม
ផ្ទះ	พอ เจิง โต เอียส	พเตียส	บ้าน

ផ្ទាល់	พอ เจิง โต เอีย โล (โ)	พตีวล	โดยตรง
ស្គាល់	ซอ เจิง โท เอีย โล (โ)	ซที้วล	รู้จัก
ស្តួមស្តាំង	ซอ เจิง โท โอ โม-ซอ เจิง โท เอียง	ซโกม-ซเกียง	ผอมแห้งแรงน้อย
ស្លាក់ស្លើវ	ซอ เจิง โต เอียะ - ซอ เจิง โต เออ ไร	ซเตียะ-ซเตอ	ไม่กล้า, ลังเล
ស្លឹង	ซอ เจิง โต อี โง	ซตึง	คลอง

3. เจิงของพยัญชนะโฆษะหรือกลุ่มพิเศษ 8 ตัว คือ ู(โง) ู(โญ) ู(โน) ู(โม) ู(โย)

ู(โร) ู(โล) และ ู(โว) เสียงสระจะไม่อ่านตามตัวเจิง ถ้าเจิงเขียนอยู่ใต้พยัญชนะกลุ่มเสียงใดให้ออกเสียงตามพยัญชนะกลุ่มเสียงนั้น (ออกเสียงตามตัวข้างบน) ดังตัวอย่าง

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
ឆ្ងល់	ซอ เจิง โง ออ โล (โ)	ชง้อล	งง, ประหลาดใจ
ខ្ញុំ	คอ เจิง โญ อม	คญุม	ฉัน
ស្តង់	ซอ เจิง โน ออ โง	ชนอง	สนอง
ថ្មើ	ทอ เจิง โม เอีย	ทเมีย	ใหม่
ខ្មោច	คอ เจิง โม โอ จอ	คโมจ	ผี
ខ្សល់	คอ เจิง โย ออ โล (โ)	คย้อล	ลม
ត្រូវ	ตอ เจิง ไร โอ ไร	ตไรว	ทำถูก, โดน, ถูกกระทำ
ភ្លើង	โพ เจิง โล เออ	พลเอ	โง่งง
ធ្វើ	โท เจิง ไร เออ	ทเวอ	ทำ, กระทำ

4. เจิงพยัญชนะโฆษะ 4 ตัว คือ ู(โน) ู(โม) ู(โล) ู(โว) จะเขียนไว้ใต้พยัญชนะ ហា ในที่นี้ ตัว ហា จะไม่ออกเสียง ดังนี้

ហ្ន	=	នី	นอ	ហ្ន	=	ម៉	มอ
ហ្ល	=	លី	ลอ	ហ្ល	=	វី	ฟอ, วอ

ดั่งตัวอย่าง

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
บฺนึង	นอ เออะ โง	เนิง	นั่น, เช่นนั้น
บฺนึส	มอ อือ โน	มีน	หมิ่น
บฺนึง	มอ ออ โง	มอง	มัวหมอง
บฺนึง	ลอ ฮัว โง	ลวง	หลวง, พระเจ้าแผ่นดิน
กาเวญ	กอ ฮา-ฟอ เอ	กาเฟ	กาแฟ
บฺนึก	ฟอ เออะ กอ	เฟิก	ฝึก, ฝึกหัด
บฺนึง	ฟอ โอ โง	โฟง	ฝูง

มีข้อสังเกตว่า ตัวที่เขียนด้วยพยัญชนะเจิงเหล่านี้มีรูปพ้องกับคำในภาษาไทย หรือ เป็นคำยืมจากภาษาอื่น คำที่มีตัวสะกดตัวตามในภาษาบาลีสันสกฤต ในภาษาชะแมร์จะเขียนตัวตามด้วยรูปตัวเจิง และจะไม่ออกเสียงเจิง ถ้าพยางค์ต้นมีรูปสระ เสียงสระของพยางค์จะปรากฏตามเสียงของพยัญชนะต้น ดังตัวอย่าง

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
บฺนญ	บอ โออะ นอ เจิง โย	บน	บุญ, งานฉลอง
ชิตฺ	จอ เออะ ตอ เจิง ตอ	เจิด	ใจ
กิตฺ	กอ เออะ จอ เจิง จอ	เก็จ	กิจ, งาน, เรื่อง
บาตฺ	บอ ฮา ตอ เจิง โร	บาด	บาตร
จฺกฺ	โต อู กอ เจิง คอ	ตูก	ทุกข์
ยฺจฺ	โย อู โต เจิง โท	ยุด	ยุทธ, การสู้รบ
จฺรฺ	โต อู - โร - ซอ อะ โป เจิง โต	จฺรฺ	โทรศัพท์
มฺนฺ	โม โอ - โน อู ซอ เจิง ซอ	มนุส	มนุษย์, คน

ถ้าพยางค์ข้างหน้าหรือพยัญชนะต้นไม่มีรูปสระปรากฏอยู่ เสียงสระจะปรากฏเป็นเสียงสั้นของสระ ิ (เทียบได้กับ ิ) ดังตัวอย่าง

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
กัม	กอ อะ โม เจึง โม	กัม	กรรม
บัก	บอ ออ กอ เจึง คอ	บัก	บักขั, ฝ้าย
จรัญ	โต เจึง โร อัว โป เจึง โย	จรัญ	ทรัพย์

แต่บางคำก็ออกเสียงต่างไป ดังตัวอย่าง

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
หงัน	ออง งอ เจึง โก	ฮ็อง	องค์
สอญ	ซอ โป เจึง โว	ซ็อบ	ครบ, ทั่ว

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

1. เจึงที่เขียนเหมือนกันคือ เจึง คอ ุ และเจึงคอ ุ ให้สังเกตวิธีการอ่าน
2. การอ่านออกเสียงพยัญชนะประกอบเจึงบางคู่ ไม่ได้ออกเสียงตามรูปที่ประสม ตัวอย่าง
  - 1) กอ เจึง โม ฎี เสียงที่ชาวบ้านพูด คือ ค – ม เช่น
ฎี พูดว่า คเมง แปลว่า เด็ก
  - 2) กอ เจึง โน ฎี เสียงที่ชาวบ้านพูด คือ ค – น เช่น
ฎี พูดว่า คนง แปลว่า ใน
  - 3) กอ เจึง โล ฎี เสียงที่ชาวบ้านพูด คือ ค – ล เช่น
ฎี พูดว่า คลาย แปลว่า กลาย
  - 4) กอ เจึง โย ฎี เสียงที่ชาวบ้านพูด คือ ค – จ เช่น
ฎี พูดว่า คจ็อล แปลว่า ลม
  - 5) บอ เจึง โร ฎี ตามปกติควรจะออกเสียงเป็น บ-ร แต่ในความเป็นจริงจะออกเสียง ป-ร แทน เช่น ฎี ฎี อ่านว่า ปรอกอบ แปลว่า ประกอบ
  - 6) บอ เจึง โล ฎี เสียงที่ชาวบ้านพูด คือ พ – ล เช่น
ฎี พูดว่า พล็อน แปลว่า ปล้น
  - 7) บอ เจึง คอ ฎี เสียงที่ชาวบ้านพูด คือ พ – ค เช่น
ฎี พูดว่า พเค็ย แปลว่า สามี

8) บอ เ็จ ออ บู้ เสียงที่อ่าน คือ ป – อ เช่น

บู้ธ อ่านและพูดว่า ปโธน แปลว่า น่อง

9) โป เ็จ โย ญู เสียงที่ชาวบ้านพูด คือ ป – จ เช่น

ญูร พูดว่า ปจัว แปลว่า แขนง

นอกจากนี้การเขียนคำบางคำที่ประสมทั้งเจิงและสระ บางครั้งตัวสะกดของพยางค์หน้าอยู่ตรงกลางของพยางค์หลัง ต้องสังเกตเล็กน้อย แต่ส่วนใหญ่ใช้กับคำผสม หรือคำที่มีมากกว่าหนึ่งพยางค์ ซึ่งจะมีการกล่าวรายละเอียดในบทต่อไป เช่น

คำศัพท์	ถอดเสียง	คำอ่าน	คำแปล
คฺยฺรោងការ	โก โม-เจิงโร โอ โง-กอ ออ	กุม-โรง-กา	โครงการ
ບອចແຈ້ງ	บอ โด-จอ โม-เจิงโร เอีย โง	บ็อด-จ็อม-เรียง	บทเพลง
ສໍ້ມູນ:	ซอ โม-เจิง โฟ เอีย-โร เอียะ	ซ็อม-เพีย-เรียะ	สัมภาระ